

Paralingvistické charakteristiky řeči (volně podle J. Křivohlavého)

1. Hlasitost řeči (intenzita hlasového projevu)

- velmi tichá – šepot 5-15 dB
- v mezích normálu 40-50 dB
- hlasitá – hlučná (až 60 dB křik)

- Jak se mění v průběhu projevu?
- Na čem to závisí?
- Bylo měnění účelné?
- Byla přizpůsobena akustice místnosti?
- Ukazuje tichý hlas na nedůvěru ve vlastní síly, strach, trému?

2. Výška tónu řeči (tónová výška hlasu)

- hlubší hlas - bas, alt
- v mezích normálu
- vyšší hlas - tenor, soprán

- Jaká je **barva hlasu**?

3. Rychlost řeči

- mluví pomalu - až příliš pomalu
- mluví středně rychle
- mluví velmi rychle

- Kolik slov padlo za minutu?
- Jak se rychlost mění během sdělení?
- Co bylo řečeno rychle? Co pomalu?

4. Objem řeči

- řekne toho málo
- hovoří přiměřeně
- sdělí toho mimořádně mnoho

Délka projevu

- Jak dlouho mluví ten, kdo se chopil slova?
- Kdo ve skupinovém rozhovoru mluvil nejdéle? Kdo

5. Plynulost řeči

- není plynulá - se zámlkami a pomlčkami
- přirozená plynulost
- mimořádná plynulost („mluví jako kniha“)

- Jaká je intonace řeči?
- Jak se mění v průběhu sdělení?
- Na čem to závisí? Je měnění účelné? v průběhu projevu?

6. Intonace - melodie řeči

- stále stejná, monotónní
- přirozená
- přehnaná intonace („téměř zpívá“)

- **Slovní důraz** – kdy se přikládá síla na výslovnost slova?
  - Byla jím regulována pozornost žáků?

7. Chyby v řeči (přesnost projevu)

- mnoho chyb a přeřeknutí v řeči, nedokončené věty apod.
- chyby jsou v mezích normálu
- řeč je téměř dokonalá, bez chyb

- Vyskytovalo se zakoktávání?
- Bylo něco vynecháváno?
- Opakovala se část sdělení?
- Vyskytly se logické chyby?
- Chyby v syntaxi?

8. Správnost výslovnosti

- nepečlivá, ledabylá výslovnost, vede k nesrozumitelnosti
- normální výslovnost
- přehnaná výslovnost („rádoby“ co nejsprávnější)

9. Kvalita řeči - věcnost hovoru

- velmi strohý projev (téměř jen „ano“ a „ne“)
- tématu přiměřený projev
- rozvláčný projev - upovídaný

10. Členění řeči - frázování

- bez výraznějších přestávek a pauz (mluví „jako stroj“, chybí např. přestávky mezi větami)
- normální
- přehnané členění - roztrhání řeči

- Kdy byly v řeči pauzy?
- Jak byly realizovány?
- Jak byla řeč členěna?
- Byly delší chvíle ticha? Byly účelné?
- Objevily se krátké přestávky na rozhraní slov, která spolu významově souvisejí?
- Čím byly akusticky přestávky naplněny? Bylo úplné ticho? Šlo slyšet nesrozumitelné zvuky?

11. Způsob předávání slova

- v souladu s komunikačními pravidly
- skákání do řeči